

OPAL –Life (LIFE14 CCM/FI/000254)

Vuosi 2017

Ari Rajala
OPAL-Life viljelijäseminaari 11.12.2017

Hotelli Cumulus City, Tampere 12.12.2016

OPAL·Life

Biodiversiteetin tutkiminen vaatii sisua!
Jussin & Tuomaksen havaintokohde
Pohjanmaalla, toukokuu 2017

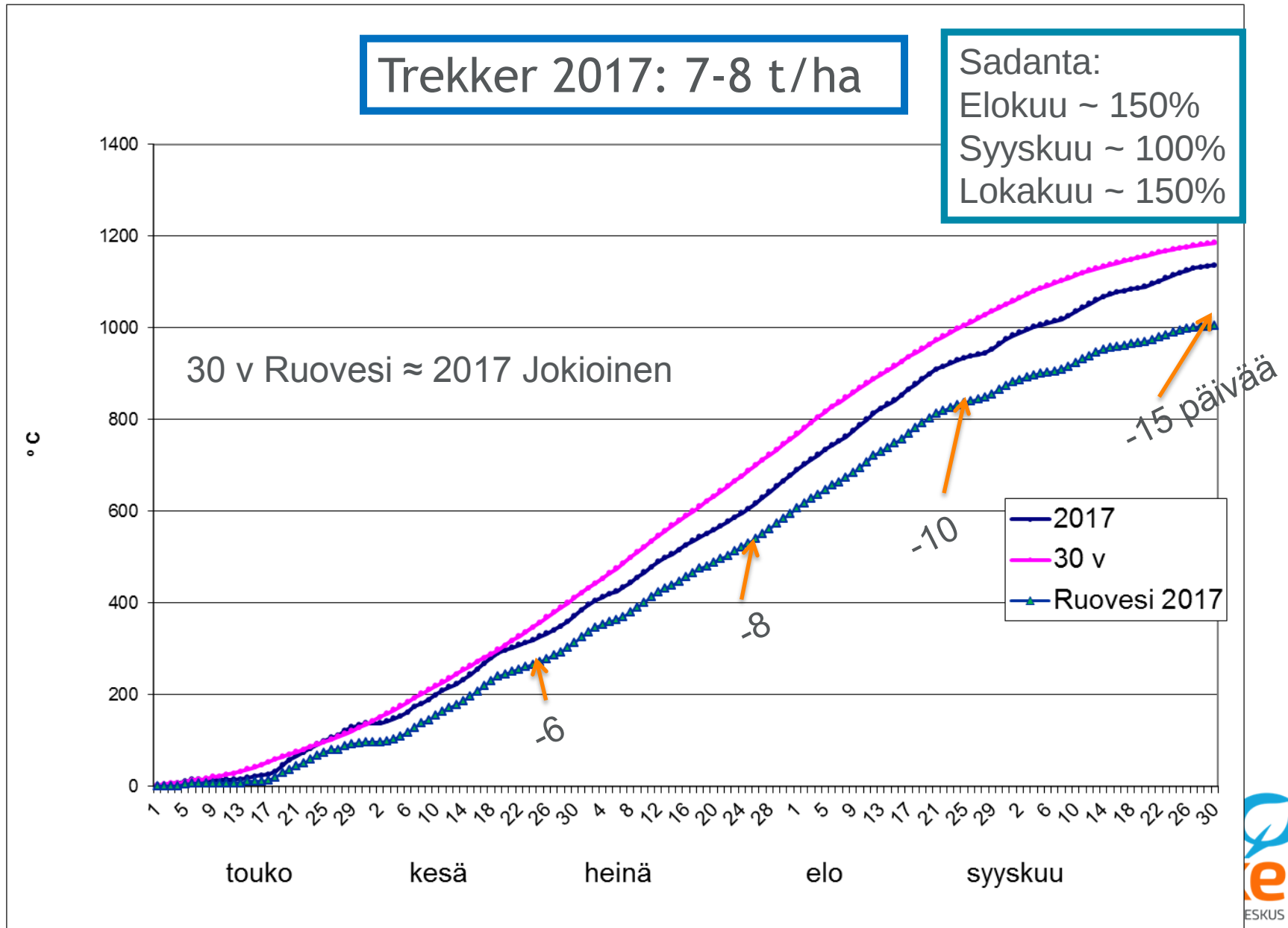

..... ja linnuilta kanssa!

Kasvukausi koetteli myös viljelijöitä

Lämpösumman kehitys 2017 – 30 v keskiarvo Jokioinen & Ruovesi

OPAL-Life aktiviteettejä 2017

- **II haastattelukierros**
- **Biodiversiteettihavaintokierrokset**
- **Taloudelliset tarkastelut**
- **Joukkoistaminen – crowd sourcing – liittyen maataloustuotannon kestäväen kehityksen teemaan**
- **Laajan viljelijäkyselyn valmistelu**
- **Kasvihuonekaasumittaukset**
- **Pellon kasvukuntokartoitus lohkokohakuvaiheessa**
- **Dronekuvaukset**
 - **Karjaa**
 - **Liminka**
- **Pellonkäytön optimoinnin työkalun kehittäminen & julkaisu**

Luke luokitteli pellot tuottokyvyn mukaan

JUHANI REKU

"Jokaisella pelloilla ei ole yhtäläinen oikeus tulla viljellyksi."

Kova lause. Se on heijastettuna valkokankaalle Luonnonvarakeskus Luken tutkimusprofessorin **Pirjo Peltonen-Sainion** laittaman esityksen alkajaisiksi.

Peltonen-Sainio painaa tietokoneensa näppäintä ja seinälle ilmestyy toinenkin lause: "Korkeatuottoisten peltöjen ei tule kärsiä keskiarvoistamisesta".

Peltonen-Sainio esittelee Luken kehittämää työkalua, PeltoOptimiä, jonka avulla Suomen pellot on luokiteltu kolmeen ryhmään: kestävästi tehostettaviin, laajaperäistettäviin ja metsitettäviin.

Päämääränä on kehittää maataloutta niin ekologisesti, taloudellisesti kuin sosiaalisestikin entistä kestävämmäksi, "koko-naiskestäväksi biotaloudeksi", kuten Luken tutkimusyläjohtaja **Johanna Buchert** asian määrittelee.

"Tavoitteena on tilanne, jossa oikeaa asiaa tuotetaan oikealla paikalla. Parhaat pellot ovat parhaassa käytössä ja muut pellot muussa käytössä. Se vie suomalaisia biotaloutta kestävämpään suuntaan."

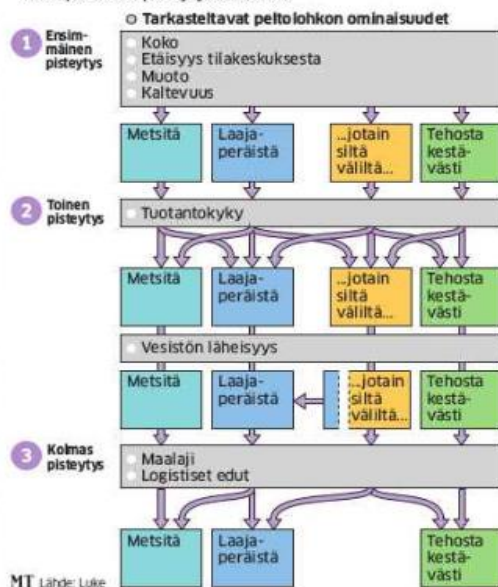
Jo pitkään on Peltonen-Sainion mukaan ollut tiedossa, että satokuilu eli satopotentialin ja toteutuneen sadon välinen ero on Suomessa ollut kasvussa.

"Satotaset ovat hiipuneet, tietyillä viljelykasveilla jopa romahtaneet. Samoin laatuominaisuudet ovat heikentyneet. Tämä kehitys on välttämättä saatava käännettyä."

Lisäpainetta tuo ilmastonmuutos. Se vaikuttaa myös maataloustuotantoon väistämättä. Ja vaikka Suomi on todennäköisesti harvoja siitä hyötyviä alueita, myös täällä siihen on pakko sopeutua.

Näin maankäytön toimintasuunnitelma syntyy

- PeltoOptimi-työkalu luokittelee peltolohkot kolmeen ryhmään kolmiportaisen pisteytyksen avulla

MT Lähde: Luke

"Suomessa on yli miljoona peltolohkoa. Me emme pysty määrittämään sopeuttamaan niitä kaikkia kerralla ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin. Tällä työkalulla sopeutustoimia ja niihin käytettävissä olevia varoja pystytään kohdentamaan tarkemmin sopiville lohkoille."

Peltöjen luokittelu tuo yhden apuvälineen myös vuokra- ja myyntihintojen arviointiin: kun pelloille on annettu keskenään vertailukelpoinen pisteytys, vuokraa tai ostaja voi helposti arvioida pyydytyn hinnan järkevyyttä.

Vaikka sekä Buchert että Peltonen-Sainio korostavatkin sa-

dontuottokyvyn parantamista ja satokuilujen kuroamista keskittämällä tuotanto parhaille lohkoille ja tukemalla niitä riittävällä panostuksella, pelkästään viljelyn tehostamisesta peltokäytön optimoinnissa ei ole kyse. Yhtä lailla tärkeää on myös maatalousuonnon monimuotoisuuden ylläpito ja parantaminen.

Eikä pisteytyksen tulos ole heikollekaan pelloille välttämättä kuolemantuomio.

"Aineisto on ajallisesti dynaaminen eli perusparannuksella laajaperäistettäväksi luokiteltu lohko voi nousta kestävästi tehostettavien peltöjen luokkaan.

Lisäksi luokittelun pohjana olevia raja-arvoja pystytään muuttamaan, mikäli esimerkiksi politiikkatoimien kannusteet muuttuvat."

Politiikkatoimista Peltonen-Sainio antaa esimerkiksi kannusteet heikotuohtoisien peltöjen metsittämiseen.

Tämänhetkisillä raja-arvoilla metsitettäviin peltöihin on luokiteltu alle prosentti pelloista. Jos metsityksen kannusteita päätetään parantaa, raja-arvoja muuttamalla siihen suositeltavia peltolohkojen osuutta pystytään kasvattamaan ja kohdentamaan oikein.

PeltoOptimi-työkalun taustamateriaalina on käytetty hallinnon ja tutkimuksen vuosien varrella keräämää lohkokohtaista tietoa. Sitä on Peltonen-Sainion mukaan käytetty Suomessa valtavasti.

Yksi käytetyistä aineistoista on satelliittikuvista määritelty kasvillisuusindeksi, joka on tähän asti ollut käytettävissä 600 000 lohkolta eli reilusti yli puolelta kaikista Suomen peltolohkoista. Sen perusteella on määritelty muun muassa satokuilujen suuruutta peltolohkoilla.

Lisäksi kehitystyössä on ollut mukana pilottitiloja, jotka ovat antaneet tutkijoiden käyttöön tietoja muun muassa peltolohkoista ja viljelykierrosta.

Työkalu ei ole vielä valmis, ja sen kehitystyö jatkuu. PeltoOptimi-hanke päättyy ensi keväänä, mutta sen jälkeen työkalun jatkokehitys ja sen hyödyntäminen jatkuvat vuoteen 2020 kestävässä OPAL-life-hankkeessa.

Luken ohella hankkeessa ovat mukana Helsingin yliopisto, Maanmittauslaitos, MTK, Pro Agria ja Uudenmaan ruotinkielinen neuvontaorganisaatio Nylands Svenska Lantbruksallskap.

MTK:n Pietola korostaa sosiaalista ulottuvuutta

JUHANI REKU

Kun peltöja aletaan luokitella tehostettavasti viljeltäviin ja laajaperäistettäviin tai metsitettäviin, sosiaalinen ulottuvuus on ehdottomasti otettava huomioon. Näin vaatii MTK:n ympäristöjohtaja **Liisa Pietola**.

Hänen mielestään peltöjen luokittelu sinänsä on äärimmäisen hyvä asia. Luonnonvarakeskus Luken sitä varten kehittämää PeltoOptimi-työkalua pitää kuitenkin hänen mielestään kehittää ennen kuin sitä voidaan käyttää poliittisen ohjailun välineenä.

Pietola näkee uhkana, että mahdolliset, vielä monin tavoin hämäränkin peitossa olevat seuraukset kohdistuisivat kohtuuttomasti tiettyihin alueisiin tai tiloihin.

Luke painottaa toiminnassaan kestävyiden kolmea ulottuvuutta: paitsi ekologista kestävyttä tutkimuksen pitää edistää myös taloudellista ja sosiaalista kestävyttä.

"Kolmatta pilaria eli sosiaalista kestävyttä ei saa nyt unohtaa."

Pietola korostaa myös viljelijän oikeutta viljellä omaa peltöään. "Pelloille ei saisi antaa elinkautista."

Hän viittaa sillä Luken tutkimusprofessorin **Pirjo Peltonen-Sainion** toteamukseen, että kaikilla pelloilla ei ole yhtäläinen oikeus tulla viljellyksi.

"Jokaisella pelloilla ei ole yhtäläinen oikeus tulla viljellyksi."

PIRJO PELTONEN-SAINIO

**Oikein mukavaa loppuvuotta 2017 ja
vielä parempaa vuotta 2018!**

<https://www.facebook.com/lukeopal/>

<http://www.opal.fi/>